

29 OKT 2012

Justis- og beredskapsdepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Oslo, 25. oktober 2012

Deres ref.: 201205087- /BVE

HØRING – FORSLAG TIL ENDRING I UTLENDINGSFORSKRIFTEN – 15-MÅNEDERSREGEL FOR SAKSBEHANDLINGEN I UTLENDINGSNEMNDA (UNE)

NOAS støtter departementets forslag om å innføre en 15-månedersregel for Utlendingsnemnda. Selv om bestemmelsen ikke er forutsatt å få betydning i et stort antall saker, vil den innebære en skranke for hvor lang tid nemnda normalt kan bruke på enkeltsaker. Totalt kan dette bety noe kortere saksbehandlingstid i noen saker, noe vi mener er positivt.

NOAS vil i det følgende kommentere to av unntakshjemlene i utlendingsforskriftens § 8-2.

For det første vil vi be departementet sørge for at vurderingen av identitetsdokumenter ikke blir så streng at personer som har gjort det de kan for å bevise sin identitet i realiteten blir holdt utenfor denne bestemmelsen. Et eksempel på dette er saker hvor det er fremlagt gyldig pass, men hvor passets gyldighet har utløpt. Det er ikke vanskelig å se for seg at det kan oppstå slike situasjoner uten at søkerne kan lastes for det. Enkelte søkere vil eksempelvis ha vært lang tid på flukt fra de forlot hjemlandet til de ankom Norge. Om deres pass i mellomtiden utløper er det etter vår oppfatning urimelig å kreve at søkerne må fremlegge gyldige pass for å omfattes av bestemmelsen.

NOAS vil bemerke at det avgjørende må være at søkere dokumenterer sin identitet gjennom å fremlegge ekte identitetsdokumenter. Om et slikt dokument er utløpt vil ikke det gjøre identiteten mindre dokumentert. Det påpekes videre at det ikke kan kreves at søkere, som søker om beskyttelse mot forfølgelse fra sine egne myndigheter, skal pålegges å kontakte de samme myndighetene før spørsmålet om beskyttelsesbehov er endelig behandlet. Dette argumentet vil både gjelde for søkere som har utgåtte pass, som nevnt ovenfor, og søkere som av forskjellige grunner ikke hadde mulighet til å bringe med seg pass da de forlot hjemlandet.

Det gjøres videre et unntak for utlendinger som har *«fremlagt falske dokumenter for å dokumentere søknaden om beskyttelse»*, jf utlendingsforskriftens § 8-2 tredje ledd bokstav a. NOAS er enig i at personer som gjør forsøk på å få oppholdstillatelse på uriktig grunnlag gjennom å gi falske opplysninger eller oppgi falsk identitet ikke skal omfattes av 15-månedersregelen.

Vi mener imidlertid saken stiller seg vesentlig annerledes for personer som har brukt falske dokumenter for å komme til Norge og søke asyl, og som umiddelbart forklarer dette for norske myndigheter. For mange søkere vil bruk av falske dokumenter være den eneste muligheten de har til å søke om beskyttelse i Norge, siden asylsøknader kun blir akseptert om de fremmes fra norsk territorium eller på norsk grense, og de ikke har mulighet til å reise lovlig til Norge. Det vises i den sammenheng til Flyktningkonvensjonens artikkel 31, der det under visse kriterier gis et forbud mot å straffe flyktninger som reiser ulovlig inn i landet for å søke om beskyttelse. I saker hvor det er fremlagt falske identitetsdokumenter ved ankomst til Norge, gis det rutinemessig straff selv om personen er åpen om dette fra første kontakt med norske myndigheter. NOAS mener dette er uheldig sett i lys av det som er oppgitt ovenfor, og har gjort en separat henvendelse til departementet om dette spørsmålet.

Som et paradoks nevnes det at personer som på et senere stadium av prosessen opplyser at de har brukt falske dokumenter på reisen, men hvor de falske dokumentene ikke er beslaglagt av norsk politi, ikke vil bli straffet.

Flyktningkonvensjonens artikkel 31 nevner ikke uttrykkelig bruk av falske dokumenter, men artikkelen vil i svært mange tilfeller ikke ha noen betydning om den ikke også omfatter bruk av falske dokumenter, gitt den faktiske situasjonen nevnt ovenfor. Sett i lys av Verdenserklæringens artikkel 14, som fastslår retten til å søke asyl, vil det være svært uheldig om søkere i en slik situasjon blir ekskludert fra den foreslåtte 15-månedersregelen.

NOAS ber derfor departementet sørge for at søkere som ved ankomst umiddelbart er ærlige på at fremlagte pass er falskt, og som oppfyller vilkårene for øvrig, blir omfattet av den foreslåtte bestemmelsen.

Vi takker departementet for anledningen til å delta i høringen. Vi kan gjerne kontaktes om det skulle være spørsmål eller behov for utdypende kommentarer.

Med vennlig hilsen
for **Norsk Organisasjon for Asylsøkere**

Ann-Magrit Austenå
generalsekretær

Andreas Furueth
juridisk rådgiver